

C71 – SLAN5

VLAAMS PARLEMENT

Zitting 2005-2006

29 november 2005

HANDELINGEN

COMMISSIEVERGADERING

SUBCOMMISSIE VOOR LANDBOUW, VISSERIJ EN PLATTELANDSBELEID

INHOUD

Vraag om uitleg van de heer Jos De Meyer tot de heer Yves Leterme, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Institutionele Hervormingen, Landbouw, Zeevisserij en Plattelandsbeleid, over landbouwonderzoek

1

Waarnemend voorzitter: de heer Frans Wymeersch

Vraag om uitleg van de heer Jos De Meyer tot de heer Yves Leterme, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Institutionele Hervormingen, Landbouw, Zeevisserij en Plattelandsbeleid, over landbouwonderzoek

De voorzitter: De heer De Meyer heeft het woord.

De heer Jos De Meyer: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister-president, collega's, mondialisering en andere maatschappelijke ontwikkelingen dwingen de landbouw tot voortdurende aanpassingen. Innovatie is de motor van de Vlaamse land- en tuinbouw. Mijnheer de minister-president, u besteedt hier terecht veel aandacht aan.

Er is een goede doorstroming nodig van kennis en kunde tussen onderzoek en praktijk. In het regeerakkoord lezen we, onder de rubriek landbouw en visserij: 'We versterken het onderzoeks- en innovatiepotentieel binnen het beleidsdomein landbouw en visserij, met specifieke aandacht voor het toepassingsgericht, praktijkgericht en beleidsgericht onderzoek.'

Recent bracht de Commissie voor Leefmilieu en Natuur, Landbouw, Visserij en Plattelandsbeleid en Ruimtelijke Ordening en Onroerend Erfgoed een werkbezoek aan het Centrum voor Landbouwkundig Onderzoek (CLO) te Merelbeke. Mijnheer de minister-president, enkele weken voor de commissie had u al een bezoek gebracht aan het centrum. We konden er kennismaken met het onderzoek en een gedreven team van onderzoekers, maar ook de sterke vraag naar mensen, middelen en infrastructuur kwam aan bod. Dit werkbezoek heeft me geïnspireerd om deze vraag te stellen. Collega's, ik denk dat de meeste commissieleden die aanwezig waren tijdens het werkbezoek dezelfde vragen zouden kunnen formuleren.

Mijnheer de minister, wat is uw visie op de rol van het toepassings-, praktijk- en beleidsgericht onderzoek in uw beleid? Welke toekomstperspectieven kunt u bieden? Welke middelen wilt u vrijmaken voor dit onderzoek? Wat zijn de verschillen met het beleid van de vorige legislatuur?

De voorzitter: Mevrouw Rombouts heeft het woord

Mevrouw Tinne Rombouts: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister-president, we hebben inderdaad een bezoek gebracht aan het CLO. Als ik denk aan landbouwonderzoek, denk ik ook aan de andere initiatieven en de praktijk- en proefcentra in Vlaanderen.

Mijnheer De Meyer, ik vermoed dat u er met uw eerste vraag op alludeert dat er verschillende praktijkgerichte, toepassingsgerichte en beleidsgerichte onderzoeken zijn. Ik wil onderstrepen dat iedereen een rol heeft in het Vlaamse landschap. Het is belangrijk dat we blijvend aandacht hebben voor de 3 pijlers. De afstemming is een moeilijk, maar belangrijk punt.

Het Instituut voor Landbouw- en Visserijonderzoek (ILVO) zal steunen op 3 pijlers: plant, dier en technologie & voeding. Mijnheer de minister-president, het is een trendbreuk met het verleden dat u als minister van Landbouw opnieuw ruim aandacht hebt voor de economische aspecten van de land- en tuinbouw. Hoe wordt het economische landbouwonderzoek uitgebreid? Zeker voor de 3 pijlers is een sterke economische onderbouwing zeer belangrijk. Ik hoop dat u hiervoor de nodige aandacht en middelen kunt en wilt vrijmaken.

Ik wil nog opmerken dat we moeten zoeken naar een goede oplossing voor de slechte staat waarin de gebouwen, werkplaatsen en serres van het CLO zich bevinden.

De voorzitter: Minister-president Leterme heeft het woord.

Minister-president Yves Leterme: Mevrouw Rombouts, we zijn zeer actief bezig met het zoeken naar oplossingen voor de slechte staat van de gebouwen van het CLO. We hebben een eerste kleine schijf ingeschreven in de begroting, om de werken aan te vatten. Vanmorgen heeft mijn kabinetschef een gesprek gevoerd met de Vlaamse Bouwmeester, om na te gaan op welke wijze de Bouwmeester de zaak kan aanpakken. We laten deze zaak dus zeker niet rusten.

Mijnheer De Meyer, ik zie het landbouwkundig onderzoek vooral in het perspectief van de noodzakelijke innovatie van de sector. Ik wil innovatie aanmoedigen, onder meer door via het Vlaams Landbouwinvesteringsfonds middelen vrij te maken. Daarnaast wil ik het praktijkgericht, beleidsgericht en toepassingsgericht onderzoek in de land- en tuinbouw aanmoedigen door het wat meer speelruimte te geven.

Het onderzoek moet de motor zijn om wegen uit te stippelen voor een toekomstgerichte, duurzame land- en tuinbouw. Dat wil zeggen een land- en tuinbouw die op de eerste plaats sterke economische prestaties levert, maar ook efficiënter rekening houdt met de eisen vanuit de maatschappij en de omgeving op het vlak van duurzaamheid.

Het beleid in het algemeen, en het innovatie- en onderzoeksbeleid in het bijzonder, zal er rekening mee moeten houden dat in de toekomst de land- en tuinbouw, zoals andere economische activiteiten, steeds meer zal diversifiëren. De nieuwe Europese landbouwpolitiek, die afgestemd is op de verdere mondialisering van de markten, werkt diversificatie in de hand. Er zullen hoogtechnologische bedrijven zijn die gericht zijn op de wereldmarkt, ook in de land- en tuinbouwsector. Ze zullen bestaan naast bedrijven die zich verder ontwikkelen binnen de Europese marktordening en naast bedrijven die een heel doorgedreven diversificatie hanteren teneinde op uiteenlopende vragen van de Vlaamse thuismarkt in te spelen. De bedrijven met almaar meer gediversificeerde activiteiten zullen naast en met elkaar aan de toekomst bouwen.

Of het nu gaat om een innovatief product, om een nieuw proces of om een nieuwe vorm van innovatieve dienstverlening, het slagen is uiteraard in belangrijke mate afhankelijk van de kennis, de durf, de inventiviteit en het doorzettingsvermogen van de bedrijfsleider. Ook de financiële draagkracht en het onderzoek spelen daarbij een rol. We proberen om door middel van veelvuldig overleg en communicatie tot een goede samenwerking te komen tussen de diverse aanbieders van landbouwonderzoek.

We hebben een Platform voor Landbouwonderzoek in het leven geroepen. Het groepeerde alle onderzoekers op het vlak van land- en tuinbouw in Vlaanderen, gaande van onderzoekers aan universiteiten, hogescholen en het ILVO tot onderzoekers in de praktijkcentra. De sector zelf zit eveneens aan tafel.

Het is de bedoeling van het Platform om te komen tot betere afspraken over de grote lijnen van het landbouwonderzoek in Vlaanderen en tot een afstemming van de investeringen in diverse deeldomeinen van het landbouwkundig onderzoek. Uiteraard willen we met het oog op een goede efficiëntie vermijden dat dubbel werk wordt verricht.

Sinds het Lambermontakkoord beschikken we over nagenoeg alle elementen van het innovatiebeleid voor land- en tuinbouw. Het komt er nu op aan om ze zo goed en efficiënt mogelijk in te zetten. Ik zet de instrumenten waarover we beschikken nog eens op een rij.

Eerst en vooral zijn er de overheidsonderzoeksinstellingen. De voorbije maanden werden de nodige stappen gezet om onze beide landbouwonderzoeksinstellingen – het Centrum voor Landbouwkundig Onderzoek (CLO) en het Centrum voor Landbouweconomie (CLE) – te integreren in het ILVO. De overdracht en de fysieke verhuis van de personeelsleden werd de afgelopen weken reeds effectief gerealiseerd. Een deel van de personeelsleden van het CLE werd overgeheveld naar de studiedienst van het departement Landbouw in Brussel en de rest van de personeelsleden verhuisde naar het CLO in Merelbeke.

Als alles volgens plan blijft verlopen, zal het ILVO in het teken van het Beter Bestuurlijk Beleid (BBB) van start gaan op 1 januari 2006 of ten laatste in het voorjaar van 2006. Het nieuwe ILVO zal dan beschikken over 470 personeelsleden, waarvan 150 onderzoekers van niveau A. Dat is een behoorlijke onderzoekscapaciteit. Vanuit de Vlaamse overheid ontvangt het ILVO een werkingsbudget van 3,4 miljoen euro en een personeelsbudget van 10,5 miljoen euro.

Daarnaast werd in het licht van het Europees beleid op de begroting voor 2006 nog 250.000 euro vrijgemaakt voor extra middelen voor de nodige apparatuur voor de accreditatie van bepaalde labo's. Daarnaast realiseert het ILVO tal van projecten die gefinancierd worden via de door het eigen vermogen van het instituut bijeengebrachte middelen. Die middelen worden voornamelijk gegenereerd uit contracten met derden. Ongeveer de helft van het personeel wordt ermee betaald.

Ik verwees reeds naar de gebouwenproblematiek. In overleg met de Bouwmeester werd de opdracht gegeven om een masterplan op te maken waarin moet

worden aangegeven op welke manier en met welk budget het ILVO in Merelbeke/Melle qua infrastructuur kan worden gesaneerd en geoptimaliseerd. Ik verheug me over het feit dat de commissie een bezoek ter plekke heeft afgelegd. U zult er, net zoals ik, hebben vastgesteld dat er effectief werk aan de winkel is.

Naast de overheidsonderzoeksinstellingen is er de projectmatige financiering van het toegepast collectief onderzoek voor de land- en tuinbouw. De vroegere IWONL-projecten (Instituut tot Aanmoediging van het Wetenschappelijk Onderzoek in Nijverheid en Landbouw) werden ondergebracht bij het beleidsdomein Wetenschapsbeleid. De regeling werd al een paar keer bijgestuurd in functie van een grotere landbouwbetrokkenheid. Een vertegenwoordiging van de landbouwadministratie zetelt sinds de aanvang van deze legislatuur in de jury. De jaarlijkse enveloppe voor de wetenschappelijke projecten die in dit kader worden gefinancierd, bedraagt iets minder dan 10 miljoen euro. Dat is niet niets.

Het derde instrument is het universitaire Steunpunt voor Duurzame Landbouw (Stedula). Het levert onder andere heel veel werk op het vlak van het uitwerken van indicatoren om duurzame landbouw te meten. Het steunpunt publiceert regelmatig interessante studies op het vlak van landbouw en van de drie facetten van duurzaamheid. Een zeer interessant onderzoek dat momenteel loopt binnen het Stedula, is het onderzoek naar de manier waarop de actoren in land- en tuinbouw omgaan met innovaties, naar de vraag wat innovatie doet lukken of mislukken en naar de beslissingsprocessen die daarbij komen kijken. Er is een afspraak binnen de Vlaamse Regering om vanaf het begrotingsjaar 2007 het Stedula eveneens te integreren in het ILVO. Hiermee is een bedrag gemoeid van ongeveer 750.000 euro.

Het vierde instrument is het Vlaamse netwerk van proeftuinen en proefcentra in de tuinbouwsector en in de landbouwcentra. Op de begroting wordt daartoe jaarlijks in ongeveer 2 miljoen euro voorzien. De ondersteuning van de investeringen van proeftuinen en praktijkcentra is sinds 1 januari 2005 mogelijk via het Vlaams Landbouwinvesteringsfonds. Die ondersteuning schept heel wat nieuwe mogelijkheden. Zo werd dit jaar de financiering gerealiseerd van een totaal nieuwe proeftuin in Sint-Katelijne-Waver. We zijn gelukkig dat we bij dit project op de medewerking konden rekenen van de provincie Antwerpen en van de sector. Ik krijg regelmatig verslag over de

voortgang van de werken en ze schieten goed op. Volgend jaar hoop ik om, in het licht van het Limburgplan, een belangrijke investering te kunnen realiseren in het Proefcentrum voor de Fruitteelt. Voor 2006 staat er een bedrag van 2 miljoen euro ter beschikking om investeringen in proefcentra en proeftuinen te financieren.

Verder worden er vanuit het beleidsdomein Landbouw heel wat initiatieven genomen op het vlak van kennisdoorstroming: via demonstratieprojecten, groepsvoorlichting en naschoolse vorming. Zo zitten we de laatste tijd geregeld samen met privé-voorlichters om bepaalde problematieken uit te diepen. Ik verwijs onder meer naar de projecten over het hergebruik van drainagewater in de tuinbouwsector.

We hebben zopas de demonstratieprojecten voor dit jaar goedgekeurd. Mijnheer De Meyer, ik zal u de lijst van de geselecteerde projecten bezorgen. Er is een bedrag van ongeveer 1,3 miljoen euro mee gemoeid.

Ten slotte is ook het landbouwonderwijs een zeer belangrijke schakel voor innovatie. Het kabinet wil de spreekbuis zijn naar het ministerie en de minister van Onderwijs. In de bevraging over het landbouwonderwijs komt ook de rol van dit onderwijs bij de innovatie van de sector aan bod.

Het verschil met het beleid van de vorige legislatuur is dat we een bijzondere inspanning leveren voor de afstemming van de verschillende initiatieven, door de oprichting van het Platform voor Landbouwonderzoek. Ik denk dat voor het CLO in Merelbeke de fusie met het Centrum voor Landbouweconomie een nieuw gegeven is. Ook de bijkomende financiële middelen zijn nieuw. Na de regionalisering van deze materie via de Lambermontwetten kan het landbouwkundig onderzoek een eigen dynamiek en beleid hebben.

De voorzitter: De heer De Meyer heeft het woord.

De heer Jos De Meyer: Mijnheer de minister-president, uit uw antwoord onthoud ik een aantal punten. Het Platform voor Landbouwonderzoek is belangrijk om duidelijke afspraken te maken. Na het Lambermontakkoord hebben we de kans om alles op het vlak van landbouwkundig onderzoek samen te brengen. Hieruit moet een nieuwe dynamiek kunnen ontstaan.

Het is een goede zaak dat het Steunpunt Duurzame Landbouw wordt geïntegreerd binnen het Instituut voor Landbouw- en Visserijonderzoek. Mijnheer de minister-president, u onderstreept, meer dan terecht, het zeer grote belang en de directe impact op de sector van de proefcentra en de naschoolse vorming.

U wijst ook op het belang van het landbouwonderwijs. Mijnheer de minister-president, weldra wordt een belangrijk punt voor deze sector besproken door de Vlaamse Regering. Ik hoop uiteraard dat het voorstel goedgekeurd wordt.

U hebt gezegd dat duidelijke inspanningen zullen gebeuren voor de infrastructuur van het CLO. Alle collega's die aanwezig waren tijdens het werkbezoek, zijn overtuigd van de noodzaak hiervan.

U hebt gewezen op de inspanningen voor apparatuur, waarvoor een extra budget van 250.000 euro beschikbaar is. Ik was verrast door de prijzen van dergelijke apparatuur. Tijdens het bezoek werd gezegd dat sommige toestellen wel 250.000 euro kosten. Dus met de extra middelen kan één toestel worden gekocht. Dat wijst op het belang van de extra middelen, maar ook op de relativiteit ervan.

Mijnheer de minister-president, het is mijn overtuiging dat uw voorgangers de voorbije jaren het landbouwkundig onderzoek – jammer genoeg – verwaarloosd hebben. Dat is mijn conclusie na het lezen van een aantal zaken en na het werkbezoek.

De voorzitter: Mevrouw Rombouts heeft het woord.

Mevrouw Tinne Rombouts: Mijnheer de minister-president, ik kom nog eens terug op mijn vraag over de economische invalshoek voor de verschillende aspecten van het onderzoek van het ILVO. Op welke manier kan dat beter worden uitgebouwd? Werden daar al beslissingen over genomen?

Minister-president Yves Leterme: Mevrouw Rombouts, met de herschikking van het CLO en het CLE moeten we de taakverdeling opnieuw bekijken. Ik denk dat ook het Stedula een belangrijke rol te spelen heeft. We hebben bijna dagelijks contact met de leiding van het ILVO en het Stedula. Over de manier waarop we dat vertalen, zal ik u informatie

bezorgen, maar ook in het kader van een andere vraag kunt u hier uiteraard op terugkomen.

De voorzitter: Het incident is gesloten.
